

YÖNETİCİLERE ÖĞÜTLER

□□□□□□

"Hepiniz çobansınız ve güttüklerinizden sorulacaksınız!" şeklinde tercüme edilen Hadis-i Şerifi, **"Her biriniz yöneticisiniz ve yönettiklerinizden dolayı hesaba çekileceksiniz"** şeklinde anlamamız gerekir. Zira; baba evinde, anne çocukları üzerinde, öğretmen öğrencileri nezdinde, birer yönetici makamındadır. Patron işçilerine, müdür personeline, başkan üyelerine, komutan askerlerine, lider cemaatine karşı, "idare edici" bir konumdadır.

Yöneticilik: Sevk ve idare etmek, hayra ve hizmete yönlendirmek, koruyup gözetmek, tanzim, takip ve terbiye etmek anlamlarını ve sorumluluklarını içermektedir. O nedenle

‘
"yönetici" konumunda olan herkesin başarılı olması ve idare ettiği kimselerin saygınlığını kazanması için

‘
şu prensiplere mutlaka uyması gerekmektedir.

1- Herkese ve her hizmete karşılık, mutlaka teşekkür edin!

İyilik ve hizmetlere karşı teşekkür etmesini bilmeyen, bunların tekrarını ve devamını göremeyecektir. Zira teşekkür; hem nimeti
,
hem de hizmeti arttıran ve insana yakışan bir eylemdir.

"Eğer şükrederseniz, elbette nimetlerimi arttırırım."[1] ayeti, teşekkür edilen iyilik ve hizmetlerin de artacağını haber vermektedir.

“Ve Allah şükre karşılık verendir.”[2]

“İnsanlara teşekkür etmeyen, Allah’a da şükretmemiş demektir.”[3]

Evet, teşekkürsüzlük bir nevi nankörlüktür. Nankörlük ise hem yakın çevremizin ve hem de emrimizdekilerin nefretini çekecektir. Oysa ***“Teşekkür edenin kârı, yine kendisine dönecektir.”[4]***

2- Farklılıkları mutlaka gözetin!

Farklı gayret ve kabiliyetleri, duruma göre gizli veya açık ama her halde ödüllendirin. Daha fazla hizmet ve himmet gösteren , elbette karşılığını almalıdır. Aksi halde, tembelliği ve beleşçiliği teşvik etmiş olursunuz.

“Çünkü insan için kendi sa’yu gayretinden başka bir şey (eline geçecek) değildir. Ve (herkesin) emeği ve hizmeti ileride görülecek (ve mutlaka değerlendirilecek)tir. Sonra ona karşılığı tastamam verilecektir.”[5]

3- Birlikte yola çıktığınız ve beraber çalıştığınız insanların, ihtiyaçlarını sorun ve giderin!

En doğal ve zorunlu ihtiyaçlarını karşılayamamış, sıkıntı ve sorunlarını aşamamış insanlardan verim alamazsınız. Bu nedenle kendi aile fertlerinize gösterdiğiniz ilgiyi , teşkilat mensuplarından da esirgemeyin. Kazançlı çıkacak olan sizlersiniz.

“Din ve dünya hususunda sizden yardım bekleyen, mağdur ve mazlum kimselere el atmak üzerinize borçtur.”[6]

“İyilik yapmak ve kötülükten sakınmak hususunda yardımlaşın.”[7]

4- Hata yaptığınız zaman, hemen kabullenin. Bunu bir gurur meselesi haline getirmeyin!

“Hatasını anlayanları ve nefsinin kınayanları”[8] Allah övmektedir.

Hatada ısrar ve inat etmek ise babayiğitlik değil, az gelişmişlik ifadesidir. Yanlışlığın farkına varmak ve ondan vazgeçip uzaklaşmak ise fazilettir.

“Ancak (hatasından) tevbe edip vazgeçen ve inanarak salih ve halis ameller işleyen (devamlı Hak’ka ve hayra yönelen) kimselerin, Allah kötülüklerini iyiliklere çevirir.”[9]

5- Büyük düşünün, büyük neticeler hedefleyin! Hayal etmekten çekinmeyin!

Dünyada izzet ve hâkimiyete, ahirette ise cennet ve ebediyete odaklanın. Zira hedefi büyük olanın , himmeti büyük olacaktır. Himmeti büyük olanın, gayreti büyük olacak... Gayreti ve hizmeti büyük olanın da

, kıymeti ve ücreti büyük olacaktır.

Ama küçük düşünenler, büyük adım atamayacaktır... Özündeki gizli kabiliyet ve marifetleri ortaya koyamayacaktır. Ve haliyle silik ve sıradan birisi olarak kalacaktır.

“Ya Rabbi, bize dünyada da ahirette de haseneyi (her türlü nimet ve faziletlerin en iyisini ve en yükseğini) ver!” ayetinden ders almalı ve gözümüz yükseklerde olmalıdır.

6- Hiçbir zaman ana caddeyi terk etmeyin!

Ara sokakların girişi cazibeli, ama çıkışı zahmetlidir. Hatta yolunu ve hedefini kaybetmek açısından tehlikelidir.

“Sizden hepinize bir şeriat ve bir yol verdik.”[10]

“Sonra seni de (her konudaki) işten (haber ve hüküm veren) bir şeriat sahibi yaptık. Sen sadece ona tabi ol. Cahillerin heva ve heveslerine uyma!”[11]

“Ya Rabbi bizi sıratı müstakimden (İslamiyet’in ana caddesinden) ayırma. Âmin.”[12]

Öyle ise her hususta temel doğrulara ve genel kurallara bağlı kalın.

7- Yaptığınız işlere kendinizi iyice verin!

O işle sadece uğraşmayın, onu yaşayın... Onu zevk haline getirin. Meşguliyet ve mücadelenizi sevin ve bir nevi yoldaş edinin.

“Ey iman edenler! Yapmayacağınız (yapamadığınız ve yaşamadığınız) şeyleri niçin konuşuyorsunuz? Yapmadığınız ve yaşamadığınız şeyleri konuşmanız (ve yapıyor gibi davranıp hava atmanız) Allah katında nefretle karşılanır ve gazabını arttırır.”[13] ayetleri, görevlerimizi gevşek tutmayıp, onlara dört elle sarılmamız, yani zevkle ve şevkle çalışmamız gerektiğini bildirmektedir.

8- Başladığınız işi ve aldığınız görevi yarı yerde terk etmeyin! Mutlaka bitirin!

Başlanıp da yarım bırakılan pek çok işten ise, tamamlanan ve başarı ile sonuçlandırılan birkaç iş daha hayırlı ve daha yararlıdır. Tez bitip tükenen gelip geçici heves ve heyecanların kıymeti yoktur. Başladığın bir yarışın ilk turlarını en önde koşarak

, sonra nefesiniz tikanıp sahayı terk etmektense; sabredip o yarışı sonuna kadar götürmek marifettir.

“İbadet ve hizmetlerin az da olsa, devamlı olanı kıymetlidir.”[14]

Üstelik böyle yarım ve yüzüstü bırakılacak ibadet ve hizmetlere girişmek; zamanını, imkânını ve heyecanını israf etmektir.

“De ki, ey nefislerini israf eden kullarım”[15] ayetinde de bu gibiler işaret ve ikaz edilmektedir.

9- Başarıları tebrik ve takdir edin!

Asla, haset ve hıyanete yeltenmeyin. Başarı ve mutlulukları kutlamak, paylaşmaktır. Paylaşılan sevinçler çoğalır. Paylaşılan üzüntüler ise azalır. Tebrik ve takdir etmek, aynı zamanda teşvik etmektir.

Grup ve teşkilat çalışmalarındaki genel başarı toplamı, hepimizin ortak sevabı ve sevincidir. Bu manevi bir şirket gibidir. Sonunda her birimizin şerefini arttıracak becerikli ve bereketli çalışmaları, tebrik yerine takbih etmek (kusurlu ve kabahatli görmek)

, takdir yerine tahkir etmek (basit ve hakir görmek) insanların çalışma zevkini ve başarıya şevkini yok edecektir.

“Aralarındaki kıskançlıktan ötürü dinde anlaşmazlığa düştüler.”[16] ayetinin emrine kulak verilmelidir.

10- Teşebbüsten çekinmeyin! Deneyin! Deneyin! Ve yine Deneyin!

Ahlâki prensiplere ve ilmi verilere uygun olan tasarılarınızı, icraata dökmekten gecikmeyin... Teşebbüs sahibi , tevekkül ehlidir! Başlamak , başarmanın yarısı kabul edilmiştir. Bunun için cesaret ve özgüven gereklidir. Kaybetmekten korkanlar, asla büyük işlere girişemeyecektir.

“Yapacağın işlerde onlara danış. (Ehil ve emin kimselere konuyu sor ve araştır.) Kesin karar verdikten sonra da artık Allah’a güven (ve giriş)!”[17] ayeti, gerekli altyapıyı hazırladıktan sonra girişimci ve gayretli olmamızı öğütlemektedir. Marifet iltifata tabidir. Yani iltifat ettikçe ve kendilerini önemseyip hizmetlerini övdükçe, insanlar daha bir gayrete gelecek ve marifetlerini göstereceklerdir. En büyük sermaye insandır ve insandaki kabiliyet ve marifetlerin statik enerjiden dinamik güce (kuvveden fiile) dönüştürülmesi gerekir. Bunun en etkili yolu ise iltifat ve ilgidir.

“(Belkıs çevresine dönerek:) ‘Beyler, ileri gelenler! Bu işimde bana bir fikir verin (ve yardım edin). Biliniz ki siz yanımda olmadan (ve size danışmadan) hiçbir işi kestirip atmam (ve sizler olmadan başarıya ulaşmam)’ dedi”[18] ayeti, çevremizdekilere ilgi ve iltifatın gereğine ve girişimciliğin önemine işaret eder.

11- Hemen pes etmeyin ve direnin!

Unutmayın ki, savaş tek bir muharebeden ibaret değildir. Hayat uzun ve sürekli bir mücadeledir. Her bir yenilgi ve yenilgi, yeni bir girişim için en azından önemli bir tecrübedir.

Cephede, sadece bir mevzide yenmek veya yenilmek, savaşın galibini belirleyemez. Çünkü savaş bir maratondur ve uzun soluklu ve sabırlı olanlar kazanacak ve galip gelecektir.

“Men sabere, zafere”[19] Sabredenler zafere erişecektir.

“Gevşeklik göstermeyin, üzüntüye girmeyin. Eğer inanıyorsanız, (sonunda) galip ve üstün gelecek olan sizsiniz.”[20]

Sorunlar ve zorluklar karşısında direnenler, deneyim ve birikimlerini değerlendirip yeni hamlelere girişenler, büyük başarılar elde edecektir.

12- Kararsızlığa ve karamsarlığa düşmeyin!

Her zaman ve her yerde gerekli ve değerli olan, mutlak doğrular ve kesin kararlar bellidir ve bunlar çok fazla değildir. Ancak, bunlar dışındaki diğer kararlarımızı sık sık gözden geçirmemiz gerekir... Bu anlattığımız, kararsızlıktan farklı bir şeydir. Çünkü kararsızlık tutarsızlık demektir. Ve başarısızlık nedenidir. Ancak , değişen ve gelişen şartlara ve yeni ihtiyaçlara göre kararlarımızı kısmen veya tamamen düzeltme ve değiştirebilme cesaretini de gösterebilmelidir.

Problemleri yenmenin bir şartı da, kendimizi sürekli yenileyebilmektir.

“İyice dinleyip (değerlendirip) de (o konudaki) sözlerin (ve görüşlerin) en güzeline (ve kafalarında oluşan kendi vicdani kanaatlerine) uyan kullarımı müjdele. İşte Allah’ın hayır ve hidayet yoluna ilettiği kimseler onlardır.”[21] ayetleri, her konuda en iyiyi araştırıp, kendini yetiştiren ve yenileyen kimseleri övmektedir.

13- Davanıza ve mesai arkadaşlarınıza, daima sadakat ve samimiyet gösterin!

Çünkü doğruluk ve dürüstlük, size olan itibarı güçlendirir. Yalan ve hile ise, şüphe ve güvensizlik meydana getirir. Kendilerine hıyanet ettiğinizi ve yalan söylediğinizi fark eden yakınlarınız , sizi zahiren olmasa da kalben terk edecektir. Öyle ise asla doğruluktan şaşmayın ve yalana yanaşmayın ki, sevabınız ve şerefiniz ancak böyle yükselecektir.

“Ey iman edenler! Her halde ve her yerde, Allah’tan korkun ve doğru söz konuşun! Ki,

Allah işlerinizi ıslah edip rast getirsin ve kötülüklerinizi afv-u mağfiret etsin.”[22]
ayetlerinin emri gözetilmelidir.

14- İnsanlara sorumlulukları kadar yetki de verin!

Her zaman nimet-külfet dengesi gözetilmeli, emrimiz altındakilere görev ve sorumlulukları kadar, yetki de verilmeli ve tabii yetki ve ücretleri karşılığı da
,
hizmet ve sorumluluk yüklemelidir.

“Allah her şahsı, ancak gücünün yettiği kadar yükümlü tutmaktadır. Ve herkesin kazandığı iyilik kendi yararına ve yine kazandığı kötülük kendi zararındır.”[23]

15- Mükemmel olmadığınızı kabul edin!

Mutlak Kemâl Allah’a aittir. Bizlerin ise devamlı olgunlaşmaya çalışmakla beraber, asla tam kâmil olamayacağımızı kabul etmelidir. Öyle ise
,
yanlışlıklarımızı ve noksanlıklarımızı hatırlatanları dost bilmeli ve dinlemelidir. Hatasını kabul etmeyen ve kusurunu görmeyen
,
çiğliğini ve çirkinliklerini gideremeyecektir.

Melekler bile, ***“Ey Rabbimiz! Seni noksan sıfatlardan ve yanlışlıklardan tenzih ederiz. Ve Senin öğrettiklerinden başka bir şey de bilmeyiz”[24]*** demişlerdir.

16- Soru sormasını öğrenin!

Maalesef, doğruyu bilenler ve doğruyu söyleyenler azalmış vaziyettedir. Öyle ise, öğrenmek istediklerinize ulaşmak istiyorsanız önce, “doğru sormasını” bilmelidir. Yanlış soru

yanlış sona götürecektir. Sorulara cevap vermek de böyledir. Her konuştuğumuz doğru olmalı
ancak her doğru her yerde söylenmemelidir.

Fitne ve fesada sebep olacak doğrular dile getirilmemelidir. Çünkü Allah (C.C.) **“Doğruları da, doğruluktan dolayı sual edecek (ve hesaba çekecektir.)”[25]**
(Doğruları söylerken neyi amaçladığı önemlidir.)

17- Telaş ve tedirginliğe düşmeyin!

Bulanık sonuçlar ve belirsiz durumlar karşısında hemen paniklemeyin. Sabır ve metanetinizi muhafaza edin. Dünya sadece siyah ve beyazdan ibaret değildir. Bir sonuç ya çok iyi ya da çok kötü değildir. Karanlık ve bulanık durumlar geçicidir ve bir imtihan gereğidir. Her zorluktan sonra bir kolaylık, mutlaka gelecektir.

“Sana gerçeği müjdeledik. Sakın ümitsizliğe düşenlerden olma! Zira, Rabbinin rahmetinden sapkınlardan başkası ümit kesmez.”[26]

“...Allah sabredenlerle beraberdir. ...Rabbimiz üzerimize sabır yağdır, ayaklarımızı kaydırma ve inkârcı zalimlere karşı bize yardım et.”[27]
Âmin.

Olgun ve Uygur İnsanın Farklılıkları

1- Olgun ve uygar insan; prensip ve program sahibidir: Bazı zarar ve sıkıntılara uğramak pahasına bile olsa, imani ve insani prensiplerinden asla taviz vermezler. Laçka ve laubali tiplerin, her kalıba ve her kalabalığa uyabilen kimselerin ise, kişilikleri gelişmemiştir. Olgun ve uygar insanların bütün davranışları ölçülü ve hayatları programlı ve bilinçlidir. Hedefsiz, hesapsız ve heyecansız insanlar, zaman seline kapılıp sürüklendikleri için özel ve özgür bir varlık gösteremeyeceklerdir.

2- Yetişkin ve kişilikli insan; vicdani kanaatiyle uyum içindedir: İnancıyla ve vicdaniyla barışık birisidir. Özüyle sözü birdir. Diliyle hali farklı değildir. Vicdani kanaatlerinin tersine, birilerine yaranmak veya çıkar sağlamak için yanlış ve haksız davranışlara tenezzül edenler, ayarı bozulan teraziler gibi, karakterleri giderek yozlaşmakta ve bütün değerleri dejenere edilmektedir.

3- Çaplı ve çağdaş insan; girişken ve üretkendir: Başarmak için önce başlamak gerektiğini bilir. Devamlı başarısızlıktan korkan ve kendi kendisine güveni olmayan kimseler, asla becerikli ve bereketli olamazlar. Sosyal ve siyasal ilişkilerde olsun, ekonomik ve ticari işlerde olsun, medeni cesareti ve girişimci yeteneği bulunan kimselerin, hep iyi ve olumlu sonuçlar elde ettiği görülecektir. Bu aynı zamanda bir tevekkül ve teslimiyet meselesidir.

Çünkü her konuda girişim ve gayret bizden, başarı ve bereket ise Rabbimizdendir. Hatta bazı başarısız sonuçlar bile, girişimci kişiler için bir nevi deneyimdir ve yeni girişimlere birer vesiledir. Bu gibi istenmeyen sonuçlar, onlar için asla yılgınlık sebebi değildir. Girişken ve üretken tipler, sevmesini ve sevilmesini becerebilen tiplerdir. Geniş yürekli ve hoşgörülü kimselerdir... Onun bunun sırtından geçinici, hazır yiyici, devamlı tüketici durumunda olan ve hiçbir işe yaramayan ve toplumun refah ve huzuruna katkıda bulunmayan, salak ve asalak tipler, elbette sevgi ve saygı görmeyecek ve gerçek mutluluğa da hiçbir zaman erişemeyeceklerdir. Olgun insan; girişimci olduğu kadar da "e tki edici ve yönlendirici" birisidir. Çevresindeki olumsuz ve uygunsuz davranışlara karşı, kızmak ve kınamak şeklinde, sadece "tepki gösterici" olmaktan ziyade "insanları hayırlı ve yararlı yönde etkileyici" olmak daha önemli ve daha verimlidir.

4- Sevimli ve seviyeli insan; önce düşünür, sonra karar verir: Hislerinin ve kaprislerinin değil, aklının ve inancının emrindedir. Herhangi bir konuda iyice düşünmeden, kafasında muhakeme ve mukayese edip değerlendirmeden, **"rastgele karar veren ve aceleci davranışlara girişen"** kimselerin sonunda pişman ve perişan oldukları bir gerçektir. **"Hırsla kalkanların, zararlı oturdukları"** zaten bilinmektedir. Öyle ise **"Yüz kere ölçüp, bir kere biçmemiz"** gerekmektedir. Çünkü bin tane keşke, bir kuruş etmeyecektir. Sonunda pişmanlık verici davranışları azaltabildiği kadar, bir insan olgunluğa yaklaşıyor demektir.

İnsanların hayatına yön veren ve kendilerince "üssü'l esas" edinilen bazı "merkez"ler vardır.

a- Kimileri **"para ve servet"** merkezlidir: Bunlar kazandıkları para kadar kendilerini önemli görürler. Tek amaçları ve ölçüleri para kazanmaktır. Bunlara göre, insan para kazanabildiği kadar akıllı ve başarılıdır. Ve tabi bunların **"etki ve yetki alanı"** da paraları oranındadır.

b- Kimileri **"arkadaş"** merkezlidir: Bunlar arkadaşlarının gösterdiği hürmet ve muhabbet kadar, kendilerini önemli ve güvenli sayarlar. Herhangi bir konuda karar verirken aklî ve vicdani kanaatinden ziyade **"arkadaşlarım ne der, başkaları ne söyler"** endişesini taşırlar.

c- Kimileri **"düşman ve rakip"** merkezlidir: Bu tipler rakiplerinin ve düşmanlarının tavır ve tutumlarına göre kendilerini yönlendirirler. Hasımlarına karşı -birçok hatalarına rağmen- kendileri gibi düşünen kimselerle iş birliği yapmaya girişirler. Bunlar genellikle şüpheli ve vesvesecidir. Kin, haset ve intikam duyguları bütün enerjilerini tüketmiş ve güçlerini sıfıra indirmiştir.

d- Kimileri **"eş ve aile"** merkezlidir: Bunlar eşlerini ve ailelerini memnun edebildiği kadar kendilerini mutlu ve başarılı sayarlar. Ailelerinden olumsuz bir tepki veya tenkit alırlarsa yıkılırlar. Onlardan bağımsız bir karar alamazlar. Ve tabi etki alanı olarak da eş ve aile çevresini bir türlü aşamazlar.

e- Kimileri **"iş ve etiket"** merkezlidir: Bunların kıymeti ve rağbeti işleri ve etiketleri oranındadır. Emekli olunca veya rütbeleri alınınca, sıradan insanlara katılmaktadır. Kendilerinin özel ve güzel bir marifetleri bulunmamaktadır. Makamları ve masaları elden gidince hiçbir işe yaramamaktadır. Bu nedenle makam ve masalarına dört elle sarılmaktadır.

f- Kimileri **"zevk ve eğlence"** merkezlidir: Bunlar yemek, içmek, giyinmek, gezmek, eğlenmek, sevişmek gibi zevklerini tatmin edebilmek için yaşar ve yarışır. Hep bu tür arzularını tatmin yönünde karar alırlar. Bunlar basit zevklerinin kölesi ve şehvetlerinin kuklası durumundadırlar.

g- Kimileri ise "ideal ve ilke" merkezlidir: Bunlar hayatını disiplinize eden, dengeli ve değerli şahsiyetlerdir. Örnek ilkelerle yüksek ideallere doğru yürümektedirler. İstikametli ve istikrarlı kimselerdir. Kararlarını, değişen koşullara göre değil, değişmeyen kurallara göre verirler. Bunlar güçlü ve etkilidirler. Hayatı bir bütün olarak değerlendirirler. Bilgili ve bilinçlidirler. Başkalarının aleti değil, kendi değerlerinin ve doğrularının güdümündedirler.

5- Onurlu ve olgun insan önemliyi önemsizden ayırt edebilmelidir: Özel hayatında olsun, aile ortamında olsun, sosyal ve siyasal sahalarda olsun, ticaret, şirket ve memuriyet konularında olsun, "önemli" olanla "önemsiz" olan işleri ayıramayan ve "önemli" olanları öncelik sırasına göre ele alamayan kimseler:

a- Zamanlarını ve imkânlarını israf ederler.

b- Sonunda başarısız kalır, zarara uğrar ve iflas ederler.

c- Ve tabiatıyla mutsuz, huysuz ve huzursuz bir insan haline gelirler.

İbadette: Zekât ve cihat gibi farzları bırakıp, sadece zikir ve sohbet gibi nfilelerle uğraşanlar,

Hizmetlerde: Ülkemizde evrensel hukuk nizamının uygulanacağı bir huzur ve emniyet ortamını sağlamak, devlet imkânlarını Hak'kın ve halkın hizmetinde kullanmak üzere insanımızı şuurlandırmak, yani önce bataklığı kurutmak lazım gelirken, çirkefte çiçek yetiştirmeye veya sivrisinekleri öldürmeye kalkışanlar,

Hükümette: Önce, ekonomik ve teknolojik kalkınmayı başarmak, işsizlikten ve kölelikten kurtulmak dururken, turistik yatırımlar ve fantezi atılımlarla uğraşanlar,

Şirkette: Teknoloji yenilemeye ve kapasite genişletmeye ihtiyaç varken, yeni ve görkemli sosyal tesislere para harcayanlar; bu yersiz, yetersiz ve dengesiz tavırlarının ve bu tutarsız ve de sorumsuz davranışlarının cezasını çok ağır ödeyeceklerdir. Öyle ise yaşam rollerimizin bilincine erişmeli, asıl amaçlarımızı çok iyi belirlemeli, zamanımızı ve imkânlarımızı ölçülü değerlendirilmeli ve hayatımızda her şeye önem sırasına göre öncelik verilmelidir.

6- Uyumlu Müslüman ve olumlu insan; kendisi kazanmayı istediği kadar, başkalarına kazandırmaya da önem vermelidir: "Rabbena, hep bana" düşüncesinde değildir. Sadece kendisini düşünen; ticarete olsun, siyasette olsun hatta ibadette olsun, sadece kendi çıkarını hesap eden kimseler, bencil ve beleşçidir. Oysa, herhangi bir işte birlikte hareket etmek durumunda olduğumuz insanların beklentilerini de hesaba katmamız ve onlara da kazandırmamız gereklidir.

Herkesi kullanmaya ve onları istismar edip sırtından makam ve menfaat kazanmaya kalkan tipler, eninde sonunda fark edilir ve terk edilir. Bunun için özellikle ortak girişimlerde, olaya sadece kendi hesabımızdan değil, biraz da diğerleri açısından bakmamız gerekli ve önemlidir. "**Kendisi için istediklerini başkalarına da reva görmedikçe kişi iman olgunluğuna erişemez**" ölçüsüne dikkat etmelidir.

7- Olgun ve uygar insan; farklılıklardan yararlanma yollarını bilmelidir, herkesin bizim gibi düşünmesini ve davranmasını beklemek yanlış ve yersizdir. Başkalarının bize farklı ve hatta aykırı gelen düşünce ve davranışlarından yararlanmayı ve bunları kendi inanç ve ideallerimiz doğrultusunda değerlendirmeyi düşünmelidir. Özellikle aynı hedefe hizmet eden değişik grupların farklı metot ve modellerini bir çeşitlilik ve bereketlilik kabul etmeli ve bunlarla zıtlaşmaya gitmemelidir. İnsanların, zararı sadece kendilerine olan kötü yönlerini bırakıp, faydası topluma olacak yeteneklerinden yararlanmasını becermelidir. Birtakım kötülükleri yüzünden iyi ve verimli kabiliyetlerinden yararlanmamak, insanları israf etmektir.

8- Olgun ve dolgun insan; sürekli kendini yenileyecek ve geliştirecektir: Hareketsizlik, bereketsizlik demektir. Durgun suyun bozulması ve kokuşması gibi, yerinde sayan insanların da kabiliyet ve karakterleri donuklaşır ve güdükleşir. Hem bilgi ve beceri yönünden hem de ahlâk ve ibadet yönünden, devamlı kendisini yenileyen ve geliştiren kimseler, ruhen ve bedenen hayat boyu dinçliğini ve özellikli statülerini sürdürmektedir. Okumayan, araştırmayan, ilgi ve istek duymayan, sorup anlamayan, mevcuda razı olan tembel ve uyuşuk tiplerin, varlığı ile yokluğu fark edilmemekte ve bunlar kuru yaprak misali hayat rüzgârlarıyla sürüklenmektedir. Öyle ise; "**İki günü eşit olan aldanmıştır. Her gün (her yönden) daha geriye giden ise hüsrandır.**"

Hadisine ve hikmetine riayet edilmeli ve her geçen gün daha iyiye ve daha ileriye gitmenin gayreti çekilmelidir...

İnsan "Paradigma"ları

Paradigma: İnsanın hayal ve arzularından, ahlâkî ve manevî ayarından, inanç ve ideal durumundan oluşan İÇ DÜNYASI'nı ve karakter yapısını anlatmak için kullanılan, çağdaş bir kavramdır. Çocukların okula ve sosyal çevreye intibaklarıyla ilgili sorunları izleyen veya insanların his, heyecan, düşünme ve değerlendirme gibi özelliklerini inceleyen, kısaca insanın ruhsal ve sinirsel gelişimi ve değişimini irdeleyen "PSİKOLOJİ" ile "paradigma" arasında da tabii bir irtibat bulunmaktadır.

Yakın ve uzak çevresiyle olan ilişkilerinde olsun, sosyal veya ekonomik amaçlı girişimlerinde olsun, insanların üç tip "PARADİGMA" sergiledikleri ortaya çıkmaktadır.

1- Kendisini herkesten ve her şeyden müstağni[28] sayan, hiçbir konuda başkasına ihtiyaç duymayan ve kendilerini bir nevi firavunlaştıran gururlu tiplerin sergilediği, "BEN" paradigması.

2- Kendi başına asla bağımsız hareket edemeyen, devamlı birileri tarafından yönlendirilmeyi bekleyen uşak ruhlu tiplerin sergilediği, "SEN" paradigması.

3- Olgun ve dolgun bir kişilik kazanmalarına, bağımsız karar alma ve uygulama yeteneğine sahip olmalarına rağmen, her türlü işlerinde ve girişimlerinde karşılıklı anlaşma ve dayanışma esaslarını gözetemeyen kimselerin sergilediği, "BİZ" paradigması.

Şimdi bunları biraz daha açmaya çalışalım:

1- BEN PARADİGMASI:

Bunlar *"her şeyi ben bilirim"* havasında ve *"en iyisini ben beceririm"* kafasında olan, kendini beğenmiş, kibirli kimselerdir. Böyle düşündükleri için de hiçbir konuda başkalarına danışmaya ve dayanışmaya gerek görmeyen tiplerdir... Bunlar bir nevi kendi heva ve heveslerini ilahlaştırmış[29] ve firavun gibi enanietini putlaştırmış demektir. Gurur ve kibirlerinden dolayı başkalarına danışmadıkları gibi, dayanışmaya ve ortak çalışmaya da yanaşmadıkları için, girişimlerinin çoğu pişmanlık ve perişanlıkla bitecektir.

Tarih, sadece kendi aklını beğenenlerin acı akıbetlerini sergilemektedir. "BEN" paradigmasına sahip insanların, bazı küçük ve geçici başarılar elde etseler bile, büyük ve kalıcı zaferlere eriştikleri görülmemiştir... Bunlar kendi enanietlerinin esiri, putlaştırdıkları "nefs-ü hevalarının" kulu ve kölesidirler... Bunlar kendini beğenen, böbürlenen, başkasını küçük gören, *"sevmeven ve sevilmeven"*[30] çoğu beyinsiz ve bereketsiz kimselerdir.

2- "SEN" PARADİGMASI:

Bunlar da birinci gruptakilerin tam aksine, hep başkaları tarafından güdülmeyi ve yönlendirilmeyi bekleyen, asla bağımsız karar veremeyen köle ruhlu kimselerdir. Bu tiplerin kişilikleri gelişmemiştir. Genellikle basit ve düşük seviyelidir. Bunların bir kısmı da verecekleri kararların sorumluluğunu taşımamak için devamlı *"emir eri"* olmayı yeğlemektedir...

"Tevazu ve teslimiyet"

perdesi altında, her türlü riskten ve olumsuz tepki ve tehditlerden uzak kalmayı düşünmektedir. Bu gibiler ya arkadaşına ya ustasına ya amirine ya başkanlarına veya komutanına devamlı:

"Ne emredersiniz?", "Siz bilirsiniz!", "İsabet buyurdunuz."

diyerek asla düşünüp değerlendirmeden, şahsi kanaat ve kararını belirtmeden, yanlış ve yersiz bile görse, her türlü emri ve öneriyi tasdik etmek niyetindedir... Bu tavır ve teslimiyetleri de samimi değil, sahtedir...

"SEN" paradigmasına sahip olan başkasına bağımlı ve bayağı tipler:

- Önemliyi önemsizden ayırt edemezler.

- İşleri ve fikirleri önem sırasına göre dizemezler.
- Önceliklere göre bağımsız bir organizeye girişemezler.
- Kolay kolay bağımsız karar veremezler.
- Verdikleri kararları kendi iradesiyle tatbik edemezler.
- Planladığı ve kararlaştırdığı bir işi, sonuna kadar ciddiyet ve cesaretle takip edemezler.
- Dış tehdit ve tepkilere açık olduklarından, sık sık karar ve program değiştirirler.
- Ve tabi hiçbir zaman becerikli ve bereketli değildirler.
- Bu yüzden çevrelerinde asla itibar edilmezler.

3- "BİZ" PARADİGMASI:

Bunlar; "ben"likten, "bencil"likten ve "beleşçi"likten kurtulmuş ve kişilikleri olgunlaşmış ve oturmuş kimselerdir. Ekonomik, sosyal, siyasal ve hatta manevi/ruhsal yönden başarı ve bereketin, ancak karşılıklı danışma ve dayanışma ile mümkün olacağının bilincindedirler. Sorumluluk ve yükümlülükleri de başarı ve nimetleri de paylaşmak ve herkesle barışık yaşamak düşüncesindedirler. Hayatın güçlüklerini birlikte göğüslemek, güzelliklerini de yine birlikte bölüşmek arzusu içindedirler...

"BİZ" paradigması taşıyanlar hem insanlığın onuruna hem de İslâm'ın ruhuna uygun hareket etmektedirler...

Cenab-ı Hak Kur'an-ı Kerim'de pek çok ayette "Ben" yerine "Biz" zamirini kullanarak bizlere bir edep ve insanlık dersi vermektedir. Müslüman yalnız bile namaz kılsa, Fatiha'da "Ben" yerine "Ya Rabbi "biz" ancak Sana kulluk etmekte ve yalnız Senden yardım istemekteyiz" demekte ve bütün Müslümanlar adına Allah'a yönelmektedir... Zira "Müslümanlar bir vücudun azaları gibidirler." [31] Gerek ticari gerek siyasi, gerekse ahlâki ve insani amaçlı olsun, bütün hizmet ve hareketlerin:

a) İyi niyet ve istikamet (dürüstlük ve doğruluk),

b) İş bölümü ve mes'uliyet (gayret ve sorumluluk),

c) İntizam ve irtibat (organize ve koordine),

d) İstişare ve muavenet (danışma ve dayanışma),

e) İnsaf ve adalet (başarı ve bölüşümde hakkaniyet) gibi esasları gözetmeden, hayırlı ve yararlı neticelere ulaşması beklenmemelidir.

Tam aksine başkalarının emeğini ve alın terini sömürmek isteyenler... Onun bunun gayret ve marifetini kendisine mal etmeyi düşünenler... Zahmet ve külfeti başkalarına yüklemeyi, nimet ve ganimeti ise kendi hesabına geçirmeyi "gözü açıklık" zannedenler, eninde sonunda fark edilip terk edilecektir.

"Rabbena hep bana" "az olsun benim olsun" düşünceleri yerine "çok olsun, hepimizin olsun" demek daha güzel ve daha gereklidir...

Unutulmasın ki aç ve muhtaç insanların arasında ve hele sorunlu ve sıkıntılı dost ve tanıdıkların ortasında, huzurlu ve onurlu yaşamak imkânsız gibidir. **"Başkaları çalışsın ki ben yiyeyim." "Diğerleri ezilsin ben yükseleyim, onlar sürünsün ki ben sıvrileyim"** düşünceleri şeytani ve gayri insani bir düşüncedir.

Ne ezen ne de ezilen olmamalı, başkalarını üzmemekten de bazı olumsuz tavırlara aşırı üzülmemekten de uzak durmalıdır. Almaktan çok vermekten hoşlanan... En azından herkesin hakkını almasından yana olan... Bu dünyayı ve imkânlarını herkesle paylaşmaya hazır olan, her dinden her görüşten ve her kavimden bütün insanlarla birlikte barış içinde yaşamaya razı olan insanlar, olgun ve onurlu insanlardır...

Hz. Ebubekir'in (R.A.) söylediği: **"Ya Rab! Vücudumu öylesine büyüt ki cehennemi sadece ben doldurayım. Başka insanlara yer kalmasın"** düşüncesinde anlamını bulan İslâm'ın merhamet ve müsamahasına ulaşmaya çalışılmalı...

"Filistin'de, Suriye'de, Keşmir'de, Körfez'de, Cezayir'de, Somali'de velhasıl dünyanın her yerinde Müslüman kanı dökülsün, mazlum ve masum insanlar devamlı ezilsin ve sömürülsün, Afrika'da, Asya'da milyonlarca insan açlıktan ve hastalıktan ölsün ki, yani bu dünyanın bir kısmı cehenneme dönsün ki, biz Avrupa ve Amerika'da şeytanca eğlenelim ve saltanatımızı sürdürelim" düşüncesini taşıyan "BATI"nın barbarlığından ve bayağılığından uzaklaşmalıdır.

Batılı insan tipi gibi, Batılı rejimler de "BEN" paradigmatıdır... Yozlaşmış Yahudi ve Hristiyan düşüncesinin ortak doğumu ve gayri meşru çocuğu olan BATI medeniyeti; **"En iyisini biz biliriz, başkaları köle biz efendiyiz, bize hizmet ettiği kadar başkalarına hayat hakkı veririz"** saplantılıdır...

Geri kalmış milletlerin ve aşağılık duygularıyla Batı'ya bağımlı İslam ülkesi yöneticilerinin ve kökünden kopmuş taklitçilerin ise "SEN" paradigmatı oldukları açıktır... Bunlar, Amerikalı ve Avrupalı Efendileri ne emrederse, Mason Locaları ne talimat verirse, onu yerine getirmeyi şeref sayan seviyesiz ve şahsiyetsiz bir kişilik yapısına sahip insanlardır. Kendi halkını ezmek pahasına, Batılıları memnun etmeye uğraşan kiralıklardır.

İslam âlemini ve geri kalmış ülkeleri sömürmek ve ezmek hususunda kendi aralarında ortak girişimleri ve sistemleri ve bunların neticesi oluşturulan Birleşmiş Milletler, NATO ve Ortak Pazar gibi iş birliktelikleri ise; Batılıların sadece kendi ortak çıkarları ve korkuları karşısında "BİZ" paradigmasına uygun davrandıklarını ama diğer bütün insanlığa ve özellikle Müslümanlara karşı ise daima "BEN" paradigmatı olduklarını ortaya koymaktadır.

Yeryüzünde, asırlardır özlenen ve hasretle gözlenen "Adil bir Düzen" kurmak ise "BİZ" paradigmasına sahip Müslümanların sorumluluğundadır; bu şeref, cihat ve sadakat şuuruna sahip kahramanların olacaktır... İnşallah...

Bu makaleyi sesli olarak dinleyebilirsiniz:

{mp3}yoneticilere_ogutler{/mp3}

[\[1\]](#) İbrahim: 7

[\[2\]](#) Nisa: 147

[3] Hadis-i Şerif

[4] Neml: 40

[5] Necm: 40-41

[6] Enfal: 72

[7] Maide: 2

[8] Kiyamet: 2

[9] Furkan: 70

[10] Maide: 48

[11] Casiye: 18

[12] Fatiha: 7

[13] Saff: 2-3

[14] Hadis-i Şerif

[15] Zümer: 53

[16] Bakara: 213

[17] Al-i İmran: 159

[18] Neml: 32

[19] Hadis-i Şerif

[20] Al-i İmran: 139

[21] Zümer: 17-18

[22] Ahzab: 70-71

[23] Bakara: 286

[24] Bakara: 32

[25] Ahzab: 8

[\[26\]](#) Hicr: 55-56

[\[27\]](#) Bakara: 249-250

[\[28\]](#) Leyl: 8

[\[29\]](#) Casiye: 23

[\[30\]](#) Hadis-i Şerif

[\[31\]](#) Hadis-i Şerif